

ספרות עברית וכללית

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
- פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת המחצית הראשונה של המאה ה-20, שירת ביאליק, שיר שלא נלמד)
- פרק שני: סיפור קצר
- פרק שלישי: דרמה
- פרק רביעי: רומאן ונובלה

הפרק הראשון (שירה – 32 נקודות) הוא חובה. משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 34 נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות

- ד. הוראות מיוחדות:
- (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
  - (2) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
  - (3) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
  - (4) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

שים לב: פרק זה הוא חובה. ענה על שתיים מן השאלות 1-9:
על שאלה אחת משירת ימי הביניים או על שאלה אחת משירת המחצית הראשונה של המאה ה-20 (שאלות 1-7), ועל שאלה אחת משירת ביאליק או שיר שלא נלמד (שאלות 8-9) (לכל שאלה – 16 נקודות).

שירת ימי הביניים

1. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לְבִי בְּמִזְרַח / יהודה הלוי

לְבִי בְּמִזְרַח וְאַנְכִי בְּסוֹף מְעָרָב – / אֵיךְ אֶטְעַמָּה אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֵיךְ יַעֲרַב?
אֵיכָה אֲשַׁלֵּם גְּדָרֵי וְאַסְרֵי, בְּעוֹד / צִיּוֹן בְּחֶבֶל אֲדוּם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עָרָב?
יִקַּל בְּעֵינַי עֶזֶב כָּל טוֹב סִפְרָד, כְּמוֹ / יִקַּר בְּעֵינַי רְאוֹת עֲפָרוֹת דְּבִיר נַחְרָב!

פרש את ההכרזה של המשורר בבית האחרון בשיר. בתשובתך כתוב גם על התרומה של הצימוד להבנת המשמעות של הכרזה זו.
הסבר את הקשר בין הכרזה זו ובין השאלות בבתים שלפניה, והדגם את דבריך.

2. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

יפה נוף / יהודה הלוי

יפה נוף, משוש תבל, קרִיָה לְמִלֶּךָ רַב, / לֶךְ נִכְסְפָה נַפְשִׁי מִפְּאֵתִי מֵעָרְבִי!
הַמִּזֵּן רַחֲמֵי נִכְמָר כִּי אֶזְכְּרָה קֶדֶם, / כְּבוֹדְךָ אֲשֶׁר גָּלָה וְנוֹף אֲשֶׁר חָרַב.
וּמִי יִתְּנֵי עַל כֹּנָפֵי נְשָׂרִים, עַד / אֲרוּהָ בְדַמְעָתִי עֶפְרָךְ וַיִּתְעָרְבִי!
דְּרִשְׁתִּיךָ, וְאִם מִלֶּכְךָ אֵין בְּךָ וְאִם בְּמָקוֹם / צָרִי גִלְעָדָךְ – נָחַשׁ שָׂרָף וְגַם עֶקְרָב.
הֲלֹא אֶת אֲבָנֶיךָ אֶחֱוֹנֵן וְאֶשְׁקֵם / וְטַעַם רְגֵבֶיךָ לְפִי מִדְּבַשׁ יַעֲרִבִי!

שיר זה מציג את הניגוד בין המצב של ציון בהווה ובין המצב שלה בעבר.
תאר והסבר באילו אמצעים נבנה ניגוד זה בשיר.
כיצד המשורר מבקש לגשר על ניגוד זה? הסבר והדגם את דבריך.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הבא מבול / יהודה הלוי

הַבָּא מִבּוּל וְשֵׁם תִּבְל חֲרָבָה? / וְאֵין לְרֵאוֹת פְּנֵי אֶרֶץ חֲרָבָה,
וְאֵין אָדָם וְאֵין חַיָּה וְאֵין עוֹף – / הֶסֶף הַכֹּל וְשָׁכְבוּ מֵעֲצָבָה?
וּבְרֵאוֹת הַר וְשׁוּחָה לִי מְנוּחָה, / וְאֶרֶץ הָעֲרָבָה לִי עֲרָבָה.
וְאֶשְׁגִּיחַ לְכָל עֶבֶר – וְאֵין פֶּל, / אֲבָל מַיִם וְשָׁמַיִם וְתִבְהָ,
וְלִוְיָתָן בְּהִרְתִּיחוֹ מְצוּלָה, / וְאֶחָשֵׁב כִּי תְהוֹם יִחָשֵׁב לְשִׁיבָה.
וְלֵב הַיָּם יִכַּחַשׁ בְּאַנְיָה, / כְּאֵלּוּ הִיא בְּיַד הַיָּם גִּנְבָה!
וְיָם יִזְעַף – וְנַפְשִׁי תַעֲלוֹ, כִּי / אֵלֵי מִקְדָּשׁ אֱלֹהֶיךָ קָרָבָה.

תאר את חוויית המסע של המשורר בים, והסבר כיצד היא מעוצבת בשיר זה.

שירת המחצית הראשונה של המאה ה-20

שירי רחל

4. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי בעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה,
רב וכבד מקתפי הדלה.

גם את דרכי — כדרךך אל צמרת —
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבודדת שמה לאל.

כל ארחומי הליו והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

באמצעות תיאור המרחב הפיזי המשוררת מבטאת את מצבה בעולם.
הסבר והדגם קביעה זו.

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה / רחל

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה. מִבֶּט אֶחָד מֵהֵיךְ,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים – זֶה בִּי...
נָשׁוּב הַצִּיף הַכֵּל, נָשׁוּב הַכֵּל הַסְּעִיר
מִשְׁבֵּר הָאֵשׁוּר וְהַדָּנִי.

אִף סֶכֶר שְׂכָחָה – בְּנִיתִי לִי מִגֵּן –
הִנֵּה הִיא קְלָא הִיא.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אָגַם סוּאֵן
לְשִׁתּוֹת מִמְּנֵי לְרִנְיָה!

תאר את תמונת הסיום בשיר, והסבר את הקשר בינה ובין התהליך הרגשי שהמשוררת חווה.

בְּאֶחָד גִּלְגֹּלִי / רחל

הֶקְיִיתִי חַיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאֶחָד גִּלְגֹּלִי?
וּמָאֵז לִי קָרְבַת הָאָחוֹת לְחַי
וְאֵימַת הָאָדָם הַרוֹדֵה?

אֶפְרַת הַנוֹצֵה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֵן
גִּלְגֹּלֶה-פְּרַפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוּר?
מִנְגִּינָה עֲגֻמוּמִית, אֶהֱבַת הַךְרוּר —
הֵן מִמְּנָה, מִמְּנָה שְׁתִּיהֵן.

וְאוּלַי בְּגִלְגוּל הַרְחוּק־קָדוּם
הֵיִיתִי גְבַעַל־עֲשָׂבִים יְרַקְרַק?
וְלִכֵּן בְּאֵמִי־אֲדַמָּה אֲדַבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

באמצעות תיאור החי והצומח המשוררת מאפיינת את עולמה ואת אישיותה.
הסבר והדגם קביעה זו.

מיכל / רחל

ותאהב מיכל בת־שאל את־דוד — — ותבו
לו בלבה (ש"א י"ח, כ'; ש"ב ר', ט"ז)

מיכל, אחות רחוקה! לא נמק חוט הדורות,
לא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה תְּרַלִּי הַזְּמַן,
על פְּתִיחַת מְשִׁיבָה לֹא דָהוּ פְּסִי אַרְגָּמָן
וְצִלְצוּל אֲצָעֵדוֹת וְהִבֵּךְ עוֹד הָאֵזֶן תְּקַלֵּט.

לא אחת ראיתיך נצבת ליד האֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִקְפָּה מְהוֹלִים גְּאֹנָה וְרֵךְ;
מיכל, אחות רחוקה, אָנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךָ גְּדוּנְתִי לְבוֹז לְאֶשֶׁר אֶהֱב.

מה מייצגת דמותה של מיכל בת שאל בעיני המשוררת?
באילו דרכים המשוררת מקרבת את מיכל לעולמה? הסבר והדגם את דבריך.

8. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לְבַדִּי / חיים נחמן ביאליק

כָּלֶם נָשָׂא הָרוּחַ, כָּלֶם סָחַף הָאוֹר,
שִׁירָה חֲדָשָׁה אֶת-בְּקָר חַיִּיהֶם הִרְגִּינָה;
וְאֲנִי, גִּחַל רֶךְ, נִשְׁתַּכַּחְתִּי מִלֵּב
תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה.

בְּדָד, בְּדָד נִשְׁאַרְתִּי, וְהַשְּׂכִינָה אֶף-הִיא
כְּנֶף יְמִינָה הַשְּׂבוּרָה עַל-רֹאשֵׁי הִרְעִידָה.
יָדַע לְבִי אֶת-לִבָּהּ: חֲרָד חֲרָדָה עָלַי,
עַל-בְּנָה, עַל-יְחִידָה.

כָּבֵר נִתְנַרְשָׁה מְכַל-הַזְּוִיּוֹת, רַק-עוֹד
פָּנַת סֵתֵר שׁוֹמְמָה וְקִטְנָה נִשְׁאַרָה –
בֵּית-הַמְדַרְשׁ – וְתַתְּכַסּ בְּצֵל, וְאֵהִי
עִמָּה יַחַד בְּצָרָה.

וְכִשְׁכָּלָה לְבָבִי לְחִלּוֹן, לְאוֹר,
וְכִשְׁצָר-לִי הַמְּקוֹם מִתַּחַת לְכַנְפָּה –
כְּבִשָׁה רֹאשָׁה בְּכַתְּפִי, וְדַמְעָתָה עַל-דָּף
גְּמַרְתִּי נִטְפָּה.

חָרַשׁ בְּכַתָּה עָלַי וְתַתְּרַפֵּק עָלַי,
וְכִמּוֹ שָׂכָה בְּכַנְפָּה הַשְּׂבוּרָה בְּעַדִּי:
„כָּלֶם נָשָׂא הָרוּחַ, כָּלֶם פָּרְחוּ לָהֶם,
וְאוֹתָר לְבַדִּי, לְבַדִּי...”

וְכַעֲזֵן סִיּוֹם שְׁלִי-קִינָה עֲתִיקָה מְאֹד,
וְכַעֲזֵן תְּפִלָּה, בְּקִשָּׁה וְחֲרָדָה כְּאַחַת,
שְׁמַעָה אֲזוּנִי בְּבִכָּה הַחֲרִישִׁית הַהִיא
וּבְדַמְעָה הַהִיא הַרוֹתַחַת –

מערכת היחסים בין המשורר לשכינה מבטאת את הקונפליקט הפנימי שלו.

הסבר והדגם קביעה זו.

בתשובתך כתוב גם על שתיים מדרכי העיצוב של קונפליקט זה בשיר.

9. לפניך השיר "חדשות מדי שעה" מאת אדם זגייבסקי, קרא אותו וענה על השאלה שאחריו.

חדשות מדי שעה / אדם זגייבסקי

תרגום: דוד וינפלד

הרדיו כישר החדשות מדי שעה.
הפרקים יודעים הכל, לא יתכן,
במקרה, שקל שעה ושעה
תהיה, תגנב, תרמה, ואף-על-פי-כן
כה היא, השעות, כמו אריות, מורפות
את קלאי החיים. המציאות מזכירה
סדר שטרפיקו משפשים. מי
שמוזין לחדשות אינו יודע, כי
בקרבת מקום, בגן הרטב מנשם
מטיל התלתול אפר וקשתעשע,
נאבק בנבעולי עשב קשים.

מהי עמדתו של המשורר בנוגע להקשבה לשידורי החדשות "כל שעה ושעה"?
באילו דרכים הוא מבטא את עמדתו? הסבר והדגם את דבריך.
בתשובתך כתוב גם על תמונת הסיום של השיר.

פרק שני – סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה, עליך לענות על שתיים מן השאלות 10-12 (לכל שאלה – 17 נקודות).

סיפורים מאת עגנון

10. האם הדמות המרכזית בסיפור מאת עגנון שלמדת היא מורכבת ורבת פנים או מתאפיינת בתכונה מרכזית אחת שמכתיבה את התנהגותה? נמק והדגם את דבריך.
בסס את תשובתך על התנהגות הדמות המרכזית בסיפור ועל היחסים שלה עם דמויות אחרות.

סיפורים עבריים ומתורגמים

(שים לב: בסיפורים עבריים אין לכתוב על סיפורי עגנון ולא על הסיפור אח קטן מאת רונית מטלון)

11. לדברי הסופר עמוס עוז, פתיחת סיפור היא מעין חוזה בין הכותב לבין הקורא. הכותב מבטיח ולא תמיד מתכוון לקיים.

(עוז, ע' [1996]. מתחילים סיפור. ירושלים: כתר הוצאה לאור, עמ' 11)

אילו ציפיות או "הבטחות" מעוררת הפתיחה של סיפור קצר שלמדת? הסבר אילו פרטים בפתיחה מעוררים אותן.
האם ציפיות אלה מתממשות במהלך הסיפור או בסיומו? הסבר והדגם את דבריך.

אח קטן / רונית מטלון

12. עלילת הסיפור "אח קטן" נעה בין הווה לעבר.
הדגם כיצד הדבר בא לידי ביטוי בסיפור, והסבר את תרומתו לעיצוב דמותו של ניסו.

פרק שלישי – דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 13-22 (34 נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"; **טרגדיות של שקספיר:** "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", רומיאו ויוליה

13. על פי המחזה שלמדת (מחזה מאת סופוקלס או מחזה מאת שקספיר), הצג והסבר שני מאפיינים של הטרגדיה הקלסית.

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

אנטיגונה

14. יש דמויות בטרגדיה הרואות באנטיגונה דמות פורעת חוק, ויש דמויות המעריכות את מעשיה.
- א. הסבר והדגם קביעה זו. בסס את דבריך על שתיים מן הדמויות בטרגדיה (גם המקהלה יכולה להיחשב לדמות). (2- נקודות)
- ב. לדעתך, האם אנטיגונה היא פורעת חוק או אישה הראויה להערכה? הסבר והדגם את דבריך. (14 נקודות)

אדיפוס המלך

15. "שלב ההיפוך" הוא השלב שבו הגיבור הטרגי מגיע לידיעה וגם מידרדר מהצלחה לכישלון. תאר שלב זה בטרגדיה "אדיפוס המלך", והסבר את תרומתו לבניית המשמעות הטרגית של המחזה.

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", רומיאו ויוליה

המלט

16. אפיין את יחסיו של המלט עם נשים בטרגדיה, ובסס את דבריך על שתי סצנות. הסבר מה יחסים אלה מלמדים על דמותו של המלט ועל מצבו הנפשי.

המלך ליר

17. לפניך קטע העוסק בטרגדיה "המלך ליר". קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.
בפתיחת המחזה מוצג גיבור העומד לעשות צעד גורלי: להוציא את עצמו במו ידיו מן ההקשר החברתי שבו הוא חי [...] הוא עומד לוותר על מלכות ממשית ולהותיר בידיו רק את התורה "מלך" [...]
(על פי פריי, נ' [1986]. המלך ליר: טרגדיה של בידור. בתוך ר' מזלי [עורכת],
המלך ליר ושקספיר: מבחר מאמרים [עמ' 86]. ירושלים: כתר)
מהו הצעד הגורלי בטרגדיה זו, ומה הן תוצאותיו? הסבר והדגם את דבריך.

מקבת

18. לפניך שני קטעים מן הטרגדיה ובהם דבריו מקבלת (בתרגום של מאיר ויזלטיר).
קטע (1) לקוח מראשית הטרגדיה וקטע (2) לקוח מאמצעה. קרא אותם, וענה על השאלה שאחריהם.

(1) מחשבתי, שְׁבָה יֵשׁ רֵצַח כְּהִזְיָה בְּלִבִּי,
מְזַעֶזֶת בִּי אֶת כָּל הָאֲנוּשִׁי,
עַד שֶׁהִשְׁכַּל מִסִּתְמָם מְרַב סְכָרוֹת,
וְרַק הֵלֵא־קִיָּם יֵשׁ לוֹ קִיּוֹם.
[...]

אם הגֹּרֵל רוֹצֵה שְׁאֲנִי אִמְלֶךְ,
אוֹלֵי יָד הַגֹּרֵל תִּכְתִּיר אוֹתִי
בְּלִי שְׁאֲנִקֶף אֶצְבָּע.

(2) הִרְחַקְתִּי לְכַת בְּשִׁלּוּלִית הַדָּם,
וְאִם אֶחָדֶל, יִקְשֶׁה עָלַי לְחֹזֵר

על פי קטעים אלה, הסבר את התפתחות דמותו של מקבת. בסס את דבריך על העלילה הטרגית.

אותלו

19. לפניך דבריו של אותלו (בתרגום של נתן אלתרמן) לפני התאבדותו. קרא אותם, וענה על השאלה שאחריו.

לו תספרו בי כְּאִשֶּׁר הֵנִי:
לְבִלִי הַמֵּתֵק דְּבַר וּבְלִי בְקֶשׁ רְעוּת.
עַל אִישׁ סִפְרוּ שְׁלֵא הַשְּׂכִיל אָהֵב,
אֶךְ רַב מְדֵי אָהֵב; אֲשֶׁר אֵלַי קְנָאָה
לֹא שָׁשׁ, אֶךְ בְּבוֹאָה – עַד נֶפֶשׁ בָּאָה;
אֲשֶׁר בְּמוֹ יָדוֹ, כְּפָרָא בּוֹר, הַשְּׁלִיף
פְּנִינָה. יִקְרָה מִכָּל אוֹצְרוֹת הַשֶּׁבֶט;

בדברים אלה אותלו מעיד על התנהגותו? הדגם קביעה זו על פי שתיים מן הסצנות במחזה, והסבר כיצד מוצגת בהן דמותו של אותלו כגיבור טרגי.

רומיאו ויוליה

20. לפניך דבריו של לורנצו (בתרגום של רפאל אליעז) הנושא קינה על מות רומיאו ויוליה. קרא אותם, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם.

וְאִם אֲשֶׁם אָנִי כְּמְלוֹא נִימָה
בְּפָרְעוּת, שְׁנַתְּרֵגְשֵׁה עָלֵינוּ,
יִטֹּל הַצֶּדֶק אֶת יָמֵי זְקוּנֵי
מֵעֵט לְפָנֵי זְמַנִּים, וְיִהְיוּ שְׁלָל
בְּיַדִּי הָאֲכֹזְרֵי שְׂבַחֲקִים.

- א. הסבר והדגם מדוע לורנצו מרגיש אשם במותם של רומיאו ויוליה. (14 נקודות)
ב. האם, לדעתך, לורנצו אשם? הסבר והדגם את דבריך.
הבא מן המחזה סיבות נוספות להתפתחות הטרגית של העלילה. (20 נקודות)

- 21.** במחזות רבים בא לידי ביטוי הרצון של האדם לזכות באהבה ובהכרה של הסביבה. כיצד רצון זה בא לידי ביטוי במערכת היחסים במחזה המודרני שלמדת? האם רצון זה מתממש במחזה? הסבר והדגם את דבריך.
- 22.** תאר שתי סצנות מרכזיות במחזה המודרני שלמדת. כיצד המתרחש בסצנות אלה מעצב את עולמן של הדמויות ואת בחירותיהן? הסבר והדגם את דבריך.

פרק רביעי – רומאן ונובלה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 23-25 (34 נקודות).

שיום לב: על שאלות 23-24 תוכל לענות גם על פי אחד מן הרומאנים ברשימה שבשאלה 25.

23. חולשה – חוזק, ניכור – קרבה, גילוי – הסתרה, אפליה – שוויון וסובלנות.
בחר בשניים מצמדי ניגודים אלה, תאר כיצד הם באים לידי ביטוי ברומאן, והסבר את תרומתם לעיצוב הדמויות או לבניית היחסים ביניהן.

24. רומאנים רבים מתארים חוויות מכוננות המשנות את חייהן של הדמויות.
תאר שתי חוויות כאלה (שתי חוויות של דמות אחת או חוויה אחת של כל אחת משתי דמויות), וציין באיזה שלב בעלילת הרומאן הן מתרחשות.
הסבר את השפעתן של חוויות אלה על חיי הנפש, ועל נסיבות החיים של הדמויות.

25. **שיום לב:** על שאלה 25 תוכל לענות רק על פי אחד מן הרומאנים ברשימה שלפניך.

סיפור פשוט, עיר קסומה, ספר הדקדוק הפנימי, מר מאני, מקדמות, שירה, חיי נישואין, התגנבות יחידים, זיכרון דברים, והיום איננו כלה, החטא ועונשו, מאדאם בובארי, אנה קארנינה, המשפט, האמן ומרגריטה, אל המגדלור, בית בודנברוק, מאה שנים של בדידות, הקול והזעם, אור באוגוסט, הדבר

היקפו הרחב של הרומאן מאפשר לעסוק בשאלות של מוסר וחברה מנקודות מבט שונות. הצג שאלה כזאת שהרומן שלמדת עוסק בה. הסבר את נקודות המבט השונות שבאמצעותן שאלה זו נידונה ברומאן (למשל מצבים שונים, עימותים בין דמויות או עמדת המספר).

ב ה צ ל ח ה !